

ช้างน้อย ตะลุยอีสาน

เรื่องและภาพ
อาทิตย์ อมรธร

สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่นโดย

ข้างน้อยตะลุยอีสาน

เรื่องและภาพ อาทิตย์ อมรชร

โครงการ สร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่น

เลขมาตรฐานประจำหนังสือ 978-616-235-238-6

คณะกรรมการอำนวยการ

ทัศน์ัย วงศ์พิเศษกุล

วราพร ตยานุกรณ์

บรรณาธิการดำเนินงาน

ระพีพรรณ พัฒนาเวช

ออกแบบรูปเล่ม

ธวัชรรัตน์ ลิ้มวัฒนพันธ์ชัย

พิมพ์ครั้งแรก ๒๕๕๘

จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

สงวนลิขสิทธิ์ © อาทิตย์ อมรชร

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

เจ้าของโครงการ

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (สอว.)

สังกัดสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

ส่วนบริการ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลเวิลด์ ชั้น ๘ Dazzle Zone

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๕๗ ๔๓๐๐ โทรสาร ๐ ๒๒๕๗ ๔๓๓๒

ส่วนสำนักงาน ๙๙๙/๙ อาคารสำนักงานเซ็นทรัลเวิลด์

ชั้น ๑๗ ถนนพระราม ๑ ปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

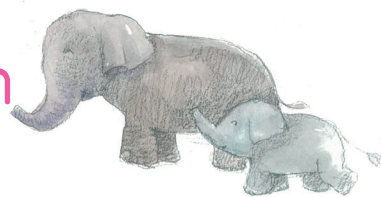
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๖๔ ๕๕๓๓-๕ โทรสาร ๐ ๒๒๖๔ ๕๕๖๖

www.tkpark.or.th

พิมพ์ที่ : บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด

โทรศัพท์ ๐ ๒๙๐๓ ๘๒๕๗-๙

คำนำ

ภารกิจสำคัญต่อสังคมประการหนึ่งของสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ คือ การปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน และการกระจายโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับความสนใจของเด็ก เยาวชน และประชาชน ในรูปแบบห้องสมุดมีชีวิตที่สร้างสรรค์บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ โดยสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ได้ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภูมิภาคต่างๆ เพื่อขยายผลการดำเนินงานดังกล่าว

การสร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่นให้มีรูปแบบการนำเสนอที่ทันสมัยและดึงดูดความสนใจเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งสำนักงานอุทยานการเรียนรู้เล็งเห็นว่ามีส่วนในการสร้างแรงบันดาลใจให้เด็กและเยาวชนสนใจการอ่านและใฝ่หาความรู้อย่างต่อเนื่อง โดยนำเรื่องราวภูมิปัญญาสาระท้องถิ่นใกล้ตัวที่สอดคล้องกับวัย การดำรงชีวิต พร้อมกับสอดแทรกแนวคิดด้านคุณธรรม จริยธรรม มาเป็นเนื้อหาของสื่อการเรียนรู้สำหรับเยาวชนตามช่วงวัย ตั้งแต่ ๔ - ๑๒ ปี

สื่อการเรียนรู้สาระท้องถิ่นภาคอีสานตอนล่างชุดนี้ สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ได้ร่วมกันสร้างสรรค์กับนักวิชาการและนักเขียนในท้องถิ่น เพื่อให้เด็กและเยาวชน รวมทั้งประชาชนทั่วไปในภาคอีสานตอนล่างได้รับความรู้และความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมและท้องถิ่นตน รวมทั้งก่อให้เกิดความเข้าใจและการยอมรับในวิถีชีวิตวัฒนธรรมที่หลากหลายตามบริบทพื้นที่และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไป

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้มุ่งหวังว่าหนังสือชุดนี้จะเป็นสื่อการเรียนรู้อีกชุดหนึ่งที่จะส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึง เป็นหนังสือที่ผู้อ่านอ่านอย่างมีความสุข สนุกในการอ่าน และก่อให้เกิดความตระหนักในคุณค่าของท้องถิ่นตนเองได้อย่างแท้จริง

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้

สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้
(องค์การมหาชน)

ช้างน้อย

ตะลุยอีสาน

เรื่องและภาพ
อาทิตย์ อมรธร

วันหยุดพิเศษ
ไม่ไกลหมู่บ้าน
ช้างน้อยคิดไว้
ออกบ้านทันที
ช้างน้อยรีบปั่น
ราวแปดโมงกว่า

มีเทศกาล
งานประจำปี
ได้หยุดคราวนี้
ขี่จักรยาน
ให้ทันเวลา
มาห้องสมุด

ด้วยความอยากรู้
เห็นเมืองโบราณ
จึงมาค้นซื้อ
แล้วช่างน้อยต้อง
พอเปิดหนังสือ
เหมือนแสง...ควันลอย

เคยดูที่งาน
วิหารจำลอง
หนังสือหลายกอง
หยุดมองเล่มหนึ่ง
ในมือช่างน้อย
ช่างน้อยตกใจ

มีภูเขาไฟ
ข้างน้อยริบปิ้ง

ลูกใหญ่น่าทึ่ง
จนถึงอุโมงค์

จังหวัดอุบลราชธานี รวมระยะทาง ๔๒๔ กิโลเมตร

ออกจากอุโมงค์
มองไกลสุดตา
ข้างน้อยก็มดู
หนังสือเล่มเดียว

โพล่ตรงโพรงหญ้า
ทุ่งนาสีเขียว
อยากรู้จริงเขียว
พาเที่ยวไหนอีก

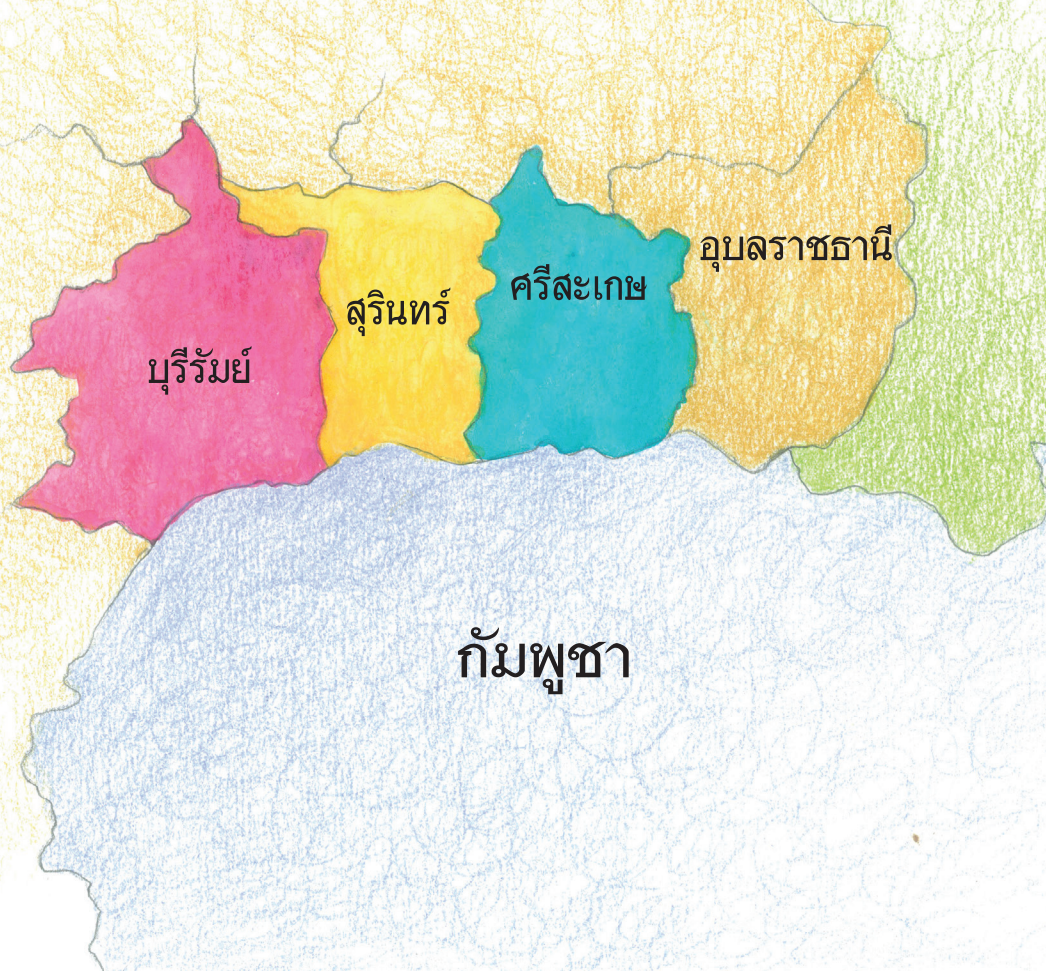
ระบบนิเวศทุ่งหญ้ามีลักษณะสำคัญคือ เป็นที่ราบผืนใหญ่ จึงเหมาะ
แก่การทำนา พื้นที่ทุ่งที่ใหญ่ที่สุดคือทุ่งกุลาร้องไห้ ซึ่งเป็นพื้นที่

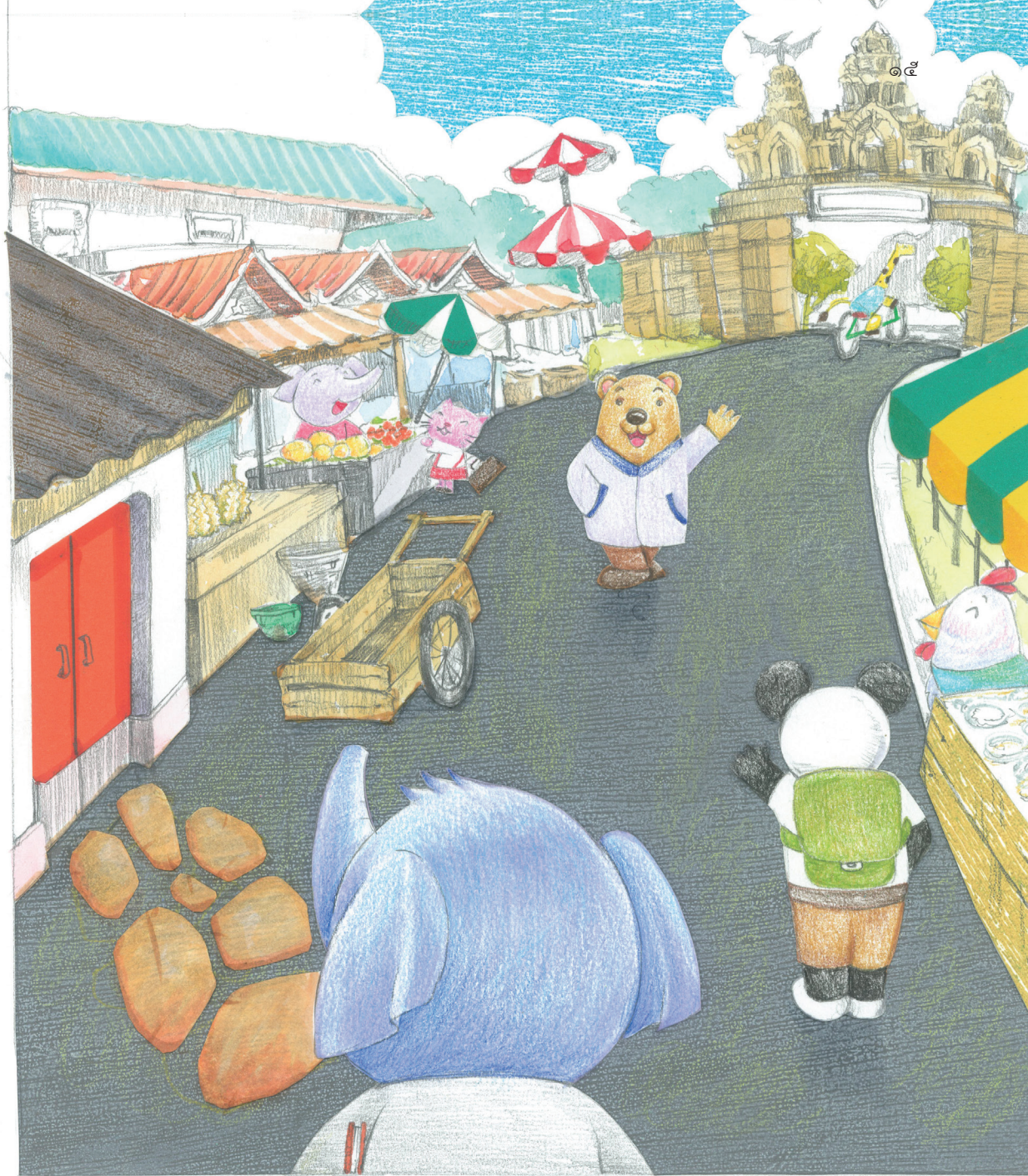
ปลูกข้าวหอมมะลิแหล่งสำคัญของประเทศ

จึงเปิดอีกหน้า
 สนุกสุขแสน
 ด้วยความอยากรู้
 รีบเปิดโดยพลัน

โผล่มาพรมแดน
 ดินแดนอีสาน
 ที่ประตุนั้น
 เหมือนฝันพาไป

จุดผ่านแดนถาวรช่องจอม อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

เชื่อมต่อกับบ้านไอเสมิต จังหวัดอุดรธานี ประเทศกัมพูชา

เมืองปราสาทหิน
ช้างน้อยสุขใจ

ถิ่นอีสานใต้
วิ่งไปวนมา

ช่วงเวลาที่สันนิษฐานว่ามีการก่อสร้างปราสาทในดินแดนอีสานใต้
อยู่ในยุคกลางตอนปลายของยุโรป ที่เริ่มมีการก่อตั้งมหาวิทยาลัย

และเริ่มการออกแบบก่อสร้างโบสถ์วิหารแบบกอธิค

จากปราสาทหนึ่ง
ข้างน้อยไม่พลาด

ถึงอีกปราสาท
ทุกปราสาทหิน

ในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๕-๑๗ ประเทศแถบตะวันออก
นับถือเทพเจ้าในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และก่อสร้างปราสาท

ในเวลาเดียวกันนั้น ประเทศฝั่งตะวันตกก็เกิดสงครามดักดีลิตซ์ขึ้น
ที่เรียกกันว่าสงครามครูเสด

เดินเล่นไปมา
รู้ลึกได้กลิ่น
จึงลองเดินย่อง
ได้กลิ่นจางจาง

รอบปราสาทศิลป์
คั่นชินไชยมา
มองช่องหน้าต่าง
ระหว่างช่องนั้น

สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ปลุกต้นลำดวนมากกว่า ๕๐,๐๐๐ ต้น

ในช่วงปลายปีจนถึงเดือนมีนาคมเป็นช่วงที่ลำดวนเริ่มออกดอกผลิบานส่งกลิ่นหอม

ภาพหลังหน้าต่าง
ต้นไม้หลากหลายพันธุ์
ดอกเหลืองบางช่อ
ส่งกลิ่นเฝ้ายวน

ตั้งช้างน้อยฝึน
รวมกันเป็นสวน
บ้างก็หอมฉนวน
เชิญชวนเข้าไป

ดอกฝ้ายคำหรือสุพรรณิการ์ เป็นดอกไม้ประจำจังหวัดบุรีรัมย์
นครนายก สระบุรี สุพรรณบุรี และอุทัยธานี
ดอกลำดวนเป็นดอกไม้ประจำจังหวัดศรีสะเกษ ขณะที่เป็น
ดอกไม้ประจำชาติก็มาพู่ชาด้วย

ต้นกันเกราเป็นไม้ประจำจังหวัดสุรินทร์ ในภาคใต้เรียกว่า
ต้นตำแสงหรือตำเสา จัดเป็นหนึ่งในไม้มงคล ๙ ชนิด

ฉันชื่อช้างน้อย มาคอยหลบร่ม
เอ๊ะ สร้อยเม็ดกลม น่าชมสวยดี

ในภาษาไทย ใช้เรียกเม็ดเงิน เม็ดทองชนิดกลม ที่นำมาร้อยเป็นเครื่องประดับ

อ้อ...ที่หมู่บ้าน
สรวอยงามกว่านี้

งานประจำปี
มีอีกมากมาย

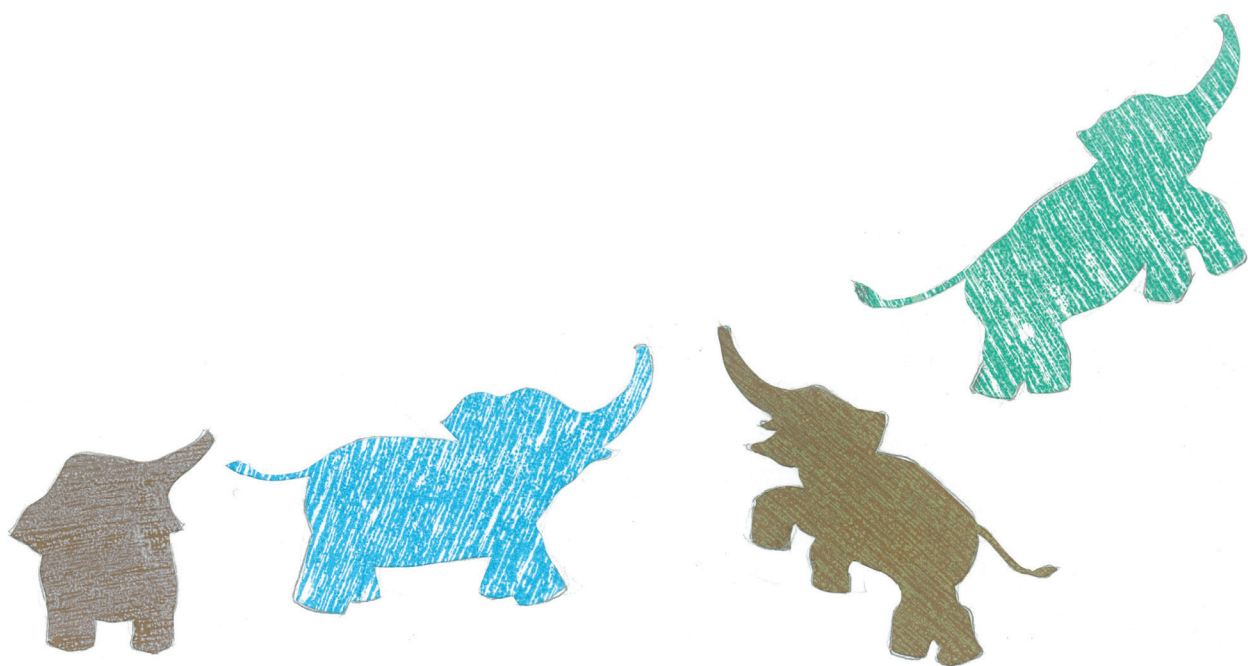
ชาวพื้นเมือง กวยหรือกูย สันนิษฐานว่าอพยพมาจาก
แขวงจำปาศักดิ์ ซึ่งเป็นของไทยในอดีตมาตั้งรกรากที่แถบ

อำเภอจอมพระ ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ชาวภูยในสมัยโบราณ
มีความสามารถในการจับช้างป่ามาเลี้ยงไว้ในบ้าน

ช้างน้อยไปด้วย
เพื่อนใหม่นำพา
ทั้งการแสดง
ช้างน้อยตื่นเต้น

ช้างสวยชวนมา
มางานหมู่บ้าน
แฝงการละเล่น
ได้เห็นกับตา

คำไวพจน์ของ “ช้าง”: หัสดี กุญชร คช กรี คชินทร์ คชาธาร หัตถิ
คเชนทร์ หัสตินทร์ กรินทร์ ไอยรา สาร วารณ คชา พลาย

คำไวพจน์ หมายถึง คำที่เขียนต่างกันแต่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมาก

ช้างน้อยชมงาน
ดินแดนแห่งนี้
นั่งพักไม่นาน
อากาศสบาย

เทศกาลของดี
มีพร้อมสมบูรณ์
ได้ทานผลไม้
พ่อนคลายกลับไป

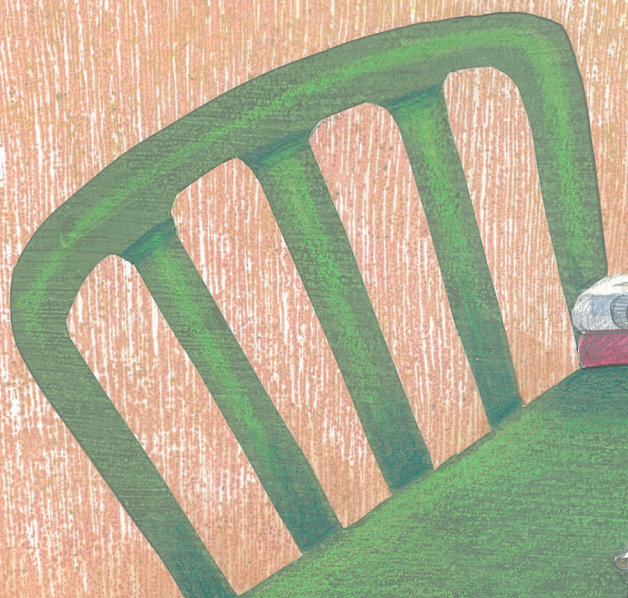
เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑ มีการทดลองปลูกทุเรียนที่อำเภอขุนหาญ
เป็นครั้งแรก และได้ผลผลิตที่ดี จึงนับเป็นจุดเริ่มต้นของ

การปลูกผลไม้แห่งเมืองศรีสะเกษ

พลันทกใจตื่น
มีเสียงเรียกหา
ห้องสมุดปิด
รู้สึกสุขใจ
รืบวางหนังสือ
เก็บคืนเร็วพลัน

ลุกยืนขึ้นมา
บอกว่าสี่โมง
ยืนคิดสงสัย
เหมือนไปทุกที่
ที่ถืออยู่นั้น
บนชั้นทันที

ปั่นจักรยาน
เบิกบานเต็มที่
กลับบ้านด่วนจัง
พรุ่งนี้ขอไป.....

ชวนอ่านให้สนุก

เนื่องจากหนังสือสารทอองถิ่นเรื่องช้างน้อยตะลุยอีสาน จัดเป็นหนังสืออ่านเสริมเพิ่มเติม ผู้อ่านที่เป็นนักเรียนหรือแม้แต่คุณครูก็จะไม่รู้ลึกต้องซึ่งซึ่งจริงจึงเหมือนกับการใช้หนังสือแบบเรียน ดังนั้นในช่วงเวลาพิเศษของชั่วโมงภาษาไทย ขอแนะนำให้นักเรียนได้อ่านเรื่อง *ช้างน้อยตะลุยอีสาน* อย่างสนุกสนาน ผ่านกิจกรรมที่นักเรียนในยุคก่อนๆ เคยทำคือ การฝึก “อ่านไทย” ด้วยการอ่านหนังสือเล่มนี้ จะช่วยให้นักเรียนรู้สึกผ่อนคลายหากคุณครูเรียกให้ลุกขึ้นอ่าน เพราะนอกจากภาษาที่อ่านง่ายแล้วยังมีเรื่องราวน่าสนใจอีกด้วย

หนังสือการเรียนรู้สารทอองถิ่นภาคอีสานตอนล่าง

ประวัตินักเขียน

อาทิตย์ อมรชร จบการศึกษาจากคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ วนะศึกษา ได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณ ศิลปกรรมยอดเยี่ยมแห่งประเทศไทย Phillip Morris รางวัลชนะเลิศ เหรียญทองแดง “Illustration for Young Readers Award 2006” โดยสมาคมผู้จัดพิมพ์แห่งประเทศไทย “Purchase Prize” 2nd International Print and Drawing Exhibition, Thailand และรางวัลดีเด่น ศิลปกรรม ปตท. ครั้งที่ 24 และได้รับรางวัลชมเชย ประเภทหนังสือสารคดีสำหรับเด็ก งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติจากหนังสือเรื่อง *เต่าตัวมเตี้ยม*

